

AgriSafetyNet

Agricultural Safety Through Lifelong Learning

2019-1-SK01-KA202-060645

Modul 5

PRVÁ POMOC PODĹA ZÁKONA

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Opis modulu

Účelom tohto kurzu je poskytnúť základné informácie o prvej pomoci a upovedomiť ľudí o život ohrozujúcich faktoroch spojených s farmárskou alebo akoukoľvek inou pozíciou súvisiacou s poľnohospodárstvom. Po ukončení tohto kurzu by mali byť účastníci schopní zvládnuť nebezpečné situácie uplatnením základných pravidiel prvej pomoci a byť si vedomí dôležitosti prvej pomoci a toho, kedy môže ľuďom zachrániť život. Dôležitosť prvej pomoci siaha oveľa ďalej ako len v poľnohospodárskych situáciách; je to nevyhnutné každý deň. Z tohto dôvodu je potrebné robiť také kurzy.

Sylabus kurzu

1. Prvá pomoc podľa zákona
2. Keď prvá pomoc zachráni životy
3. Volanie o pomoc
4. Schéma postupu počas záchranej akcie
5. Čo by mal urobiť ranený alebo osoba hlásiaca nehodu
6. Prvá pomoc pri práci s prípravkami na ochranu rastlín
7. Pre farmy, distribútorov a ďalšie subjekty pracujúce s prípravkami na ochranu rastlín
8. Schopnosť poskytnúť prvú pomoc v prípade núdze členmi poľnohospodárskej rodiny

Obsah

1. Prvá pomoc podľa zákona

Zákonná povinnosť poskytnúť pomoc je stanovená vo všetkých krajinách EÚ v príslušnom právnom predpise a v ktorom je uvedené viac-menej:

1. Kto neposkytne pomoc osobe v situácii spojenej s bezprostredným nebezpečenstvom straty na životoch alebo vážnym poškodením zdravia, a je schopný ju poskytnúť bez ohrozenia seba alebo inej osoby v ohrození života alebo vážnej ujmy na zdraví – bude potrestaný odňatím slobody.

2. Kto neposkytne pomoc, pri ktorej je nevyhnutné podstúpiť lekárske ošetrovanie, alebo za podmienok, za ktorých je možná okamžitá pomoc od inštitúcie alebo od osoby na to určenej, nepácha trestný čin.¹

2. Keď prvá pomoc zachraňuje životy

Prvá pomoc na mieste nehody zachráni životy, keď dôjde k zraneniam:

- poruchy dýchania (apnea)
- infarkt
- krvácanie

Hlavnou úlohou je zistiť, či sú zachované procesy, ktoré priamo ovplyvňujú život obeť: hmatateľný pulz, dych, priechodnosť dýchacích ciest

Medzi život zachraňujúce činnosti patria:

- Evakuácia zraneného z nebezpečného priestoru
- Resuscitácia
- Kontrola ťažkého krvácania
- Uloženie ho na bok
- Boj proti šoku
- Zabezpečenie miesta nehody

---

¹ Upravené podľa príslušných predpisov krajín EÚ

3. Volanie o pomoc:

Volanie o pomoc musí obsahovať 5 základných detailov:

1. Kde sa to stalo?
2. Čo sa stalo?
3. Koľko je obetí?
4. Aké sú zranenia?
5. Kto volá o pomoc?

4. Schéma postupu počas záchranej akcie

- Volanie o pomoc
- Posúďte vedomie zraneného (pokús sa o slovný kontakt a jeho orientácia v prostredí)
- Zabezpečte uvoľnené dýchacie cesty
- Umiestnite zranenú osobu do záchranej polohy
- V prípade apnea alebo nedostačujúceho dýchania začnite s umelým dýchaním metódou „z úst do úst“ a v prípade zastavenia srdca pokračujte externou masážou srdca
- V prípade krvácania zastavte krvácanie, položte raneného na rovný podklad a zabezpečte aby mal nohy zdvihnuté nad úroveň trupu (na zvýšenie prívodu krvi do mozgu a srdca)
- Chráňte pacienta pred vlhkosťou a stratami tepla (zakryte ho prikrývkou alebo nepremokavým materiálom)
- Uistite sa že správne dýcha
- Záchrannú činnosť vykonávajte až do príchodu zdravotníckeho personálu

5. Čo by mal urobiť ranený alebo osoba hlásiaca nehodu?

Ranený alebo osoba hlásiaca nehodu by mala:

- zabezpečiť miesto a predmety spojené s nehodou ak to je možné
- zabezpečiť prístup na miesto nehody a k predmetom spojeným s nehodou
- uviesť svedkov nehody
- poskytnúť záznamy o liečbe

- poskytovať informácie a komplexnú pomoc zamestnancovi fondu oprávnenému prezidentom fondu vykonávať dôkazné konania týkajúce sa určenia okolností a príčin úrazu.

6. Prvá pomoc pri práci s prípravkami na ochranu rastlín

Čo robiť keď:

→ Otrávený je v BEZVEDOMÍ A NEDÝCHA - robte umelé dýchanie (z úst do úst alebo z úst do nosa, kým nepríde lekár)!

→ Otrávený je v BEZVEDOMÝ, ALE DÝCHA - dajte ho do bočnej polohy - na stranu (umiestnenie hlavy na boku zabráni tomu, aby mu zapadol jazyk)

→ Presuňte osobu v bezvedomí na bok

→ Otrávený je NEPOKOJNÝ, ROZRUŠENÝ a má KRČE - podajte otrávenému (ale nie počas záchvatov) 2 tablety Luminalu. Počas záchvatov nedávajte nič do úst a nevyvolávajte zvracanie. Môžete urobiť umelé dýchanie ústami alebo nosom

→ KONTAMINÁCIA OČÍ - vypláchnite oči veľkým množstvom destilovanej vody a potom pridajte 2 kvapky Sol. Neomycini a 2 kvapky glycerínu

→ Okamžite po poskytnutí prvej pomoci nasmerujte pacienta na oftalmológa

→ Ak došlo k otrave s KARBAMINÁTMI ALEBO FOSFORICKÝMI ZLÚČENINAMI Podajte perorálne ampulku s atropínom. Ak je pacient v bezvedomí, podajte mu subkutánnu alebo intramuskulárnu injekciu. Ak sa príznaky po 15 minútach nezlepšia alebo sa zhoršia, dajte mu ďalšiu ampulku a po ďalších 15 minútach tretiu

→ Nedávajte atropín, ak má otrávený modriny!

→ Otrávený kašle - dajte 2 tablety Pentoxyverinu

AK OTRAVA PREŠLA CEZ:

→ KOŽU - z lekárničky si nasadte jednorazové rukavice

→ Znečistený odev vyzlečte. Zvyšky otravy odstráňte gázou.

→ DÝCHACÍ SYSTÉM - odneste otráveného z dosahu jedu. Uvoľnite svoje oblečenie. Chráňte ho pred slnkom, ale aj pred ochladením

→ PROTIZÁPALOVÝ SYSTÉM - Ak od otravy neprešlo viac ako 6 hodín, pokúste sa vyvolať zvracanie. Podajte roztok kuchynskej soli a podráždite zadnú stenu hrdla. Ak je to potrebné, podajte roztok ešte dvakrát (každých 10 - 15 minút). Parafín podajte perorálne (aby sa zabránilo vstrebávaniu jedu do tráviaceho systému). Ak nie je hnačka, dajte horkú soľ

→ Ak je otrávená osoba v bezvedomí, nekladajte nič do úst ani nevyvolávajte zvracanie

→ Nedávajte ricínový olej a iné tuky (vrátane mlieka!), Pretože uľahčujú vstrebávanie pesticídov

7. Pre farmy, distribútorov a ďalšie subjekty pracujúce s prípravkami na ochranu rastlín²

Číslo	Názov liečiva/prostriedku	Množstvo v lekárničke
1	Atropín (Atropinum sulfuricum) v ampulkách 0.001 g	4 amp.
2	Luminal (Luminalum) tablety 0.1 g	3 kusy
3	Azarina alebo NeoAzarina - tablety	5 kusy
4	Očné kvapky (gentamicin 0.3%) 10 ml	1 kus
5	Horká soľ (Magnesium sulfuricum) 15 g v balení	1 balenie
6	Kuchynská soľ (Natrium chloratum) 20 g v balení	3 balenia
7	Mento-paraffinol 12 g v balení	1 balenie
8	Injekcia s jednorázovou ihlou (na atropín)	4 sady

² Podľa príslušného miestneho zákona

9	Jednorazové rukavice	2 páry
10	Destilovaná voda	1 balenie
11	Sťahovacie obvazy	3 balenia
12	Nádoba (použite lekárničku)	1 kus
13	Jednorazový pohár	3 kusy

8. Schopnosť poskytnúť prvú pomoc v prípade núdze členmi poľnohospodárskej rodiny

Poľnohospodárstvo v Európe je základným odvetvím hospodárstva, v ktorom pracuje niekoľko miliónov ľudí. Miera nehôd v poľnohospodárstve je takmer dvakrát vyššia ako v iných odvetviach hospodárstva. Je to tak kvôli skutočnosti, že pracovné prostredie poľnohospodárov je mimoriadne rozmanité a riziká úrazov sa týkajú tej istej osoby. Počas prác, ktoré poľnohospodár vykonáva, existuje až 19 významných hrozieb, takže rozsah problému je veľmi veľký. Poľnohospodár je v kontakte so strojmi (fyzikálne faktory), prípravkami na ochranu rastlín a hnojivami (chemické látky), hmyzom, plesňami (biologické látky). Táto situácia sa nevyskytuje v iných odvetviach hospodárstva, kde sú pracovné pozície menej rozmanité. Najväčšou skupinou nehôd v individuálnom poľnohospodárstve sú nehody spojené s pohybom po farme. Druhé miesto v rebríčku zaujímajú nehody spojené s chovom zvierat, zatiaľ čo tretie - poľnohospodárska technika.³

Veľký počet nehôd je spôsobený nedodržiavaním predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia, nesprávnym pohybom končatín v nebezpečnej zóne a koordináciou kolektívnej práce, ako aj nedodržaním pokynov. Nehody spôsobuje aj nesprávne pracovné tempo a náhlenie, najmä za premenlivých podmienok. Vzhľadom na tak

---

³ Ciež 1996

vysokú mieru nehôd v poľnohospodárstve je dôležité vedieť správne reagovať a predchádzať nehodám. Odtiaľ pochádza nápad uskutočniť anketu určenú poľnohospodárom a ich rodinám.

Výsledky výskumu naznačujú, že napriek mnohým príležitostiam absolvovať kurzy bezpečnosti a ochrany zdravia a početným aktivitám služieb sociálneho zabezpečenia zameraných na znižovanie nehôd v poľnohospodárstve sú ošetrovateľské znalosti mnohých poľnohospodárov (22%) založené hlavne na informáciách z masmédií a ich vlastných skúseností. Pravidlá prvej pomoci sa neustále zdokonaľujú a menia, takže správy respondentov neboli vždy aktuálne.

Európska rada pre resuscitáciu naposledy aktualizovala „Pokyny pre resuscitáciu ERC“ v roku 2020. Viac ako polovica respondentov (56%) deklarovala svoju pripravenosť pomôcť v prípade nutnosti resuscitácie. Zvyšok respondentov by sa z dôvodu stresu prítomného v takýchto situáciách a ich neúplných vedomostí aktívne nezúčastňoval na záchranej akcii. V podobných štúdiách až 61% vodičov žijúcich na vidieku deklarovalo pomoc obetiam dopravných nehôd. Zriedkavé situácie ako: potreba poskytnúť resuscitáciu, uhryznutie zmyjou alebo epilepsický záchvat sa pre respondentov ukázali ako najťažšie oblasti. Miera nehôd v poľnohospodárstve EÚ sa postupne znižuje, stále je však veľmi vysoká. Príprava na poskytnutie pomoci v takýchto situáciách, s prihliadnutím na vzdialené umiestnenie fariem od najbližších staníc záchranej zdravotnej služby, je priam nevyhnutná. Osobitný dôraz by sa mal klásť na resuscitáciu - najmä praktickú časť na zvýšenie vedomostí, a tým aj sebadôvery tých, ktorí poskytujú pomoc.

https://www.bhp-center.com.pl/wp-content/uploads/2019/02/802x601xBHP-w-rolnictwie-BHP-CENTER.COM_.PL_-1024x768.jpg.pagespeed.ic.TYvR-ZsyRs.jpg

https://lh3.googleusercontent.com/proxy/VyCms9XJe6vGj_p8FJ2nFti_gXO8B7L-HBXjHvYvf2tpKTXRW3_20HnbZuh_f-3gZ9-27TpQnupPBvy84cqbbAbqVuDeYQMFKghHY9kIXda82NqmjYQomKGoffSGVLIVNEn4uRvRDYtnpHNVHOvcT5V3KD8